

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл.бр. ГЖ 7276/10
Дана 17.03.2011. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, у већу састављеном од судија Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Радославе Мађаров и Наде Бачкалић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Ђ.Д. из Г., кога заступа Ж.О., адвокат у Н.С., против тужене РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ, коју заступа Дирекција за имовинско-правне послове Б., ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене против пресуде Општинског суда у Н.С., посл.бр. П.... од 10.12.2009 године, на седници одржаној дана 17.03.2011 године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалбу тужене УСВАЈА, пресуду Општинског суда у Н.С. посл.бр. П.... од 10.02.2008 године ПРЕИНАЧАВА у побијаном усвајајућем делу тако што ОДБИЈА захтев тужиоца Ђ.Д. којим је тражио да суд обавезе тужену Републику Србију, Министарство одбране да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.12.2009 и износа од 169.750,00 динара на име трошкова поступка и одређује да свака страна сноси своје трошкове поступка.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Пресудом Општинског суда у Н.С. посл.бр. П.... од 10.02.2008 године усвојен је тужбени захтев тужиоца, обавезана је тужена да тужиоцу на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности исплати износ од 500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.12.2009 године до исплате, одбијен је захтев тужиоца преко досуђеног

износа до износа од 600.000,00 динара и обавезана је тужена на име трошкова поступка исплати тужиоцу износ од 169.750,00 динара.

Против ове пресуде, жалбу је изјавила тужена из свих законом дозвољених разлога.

Жалба тужене је основана.

Испитујући наведену пресуду у границима жалбених навода, пазећи по службеној дужности на битне повредбе одредаба парничног поступка из чл. 361 ст. 2 т. 1,2,5,7 и 9 ЗПП, овај суд је нашао да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио све чињенице које су биле значајне за пресуђење у овој правној ствари, али да је погрешно применио материјално право.

Првостепени су утврђује, да је тужилац у периоду од 01.07.1991 године до 24.03.1993 године учествовао у рату на просторима бивше СФРЈ, да је мобилисан од стране ЈНА, да је након повлачења ЈНА од 22.05.1992 године тужилац остао на ратишту као припадник Војске Републике Српске Крајине, да је тужилац дана 24.03.1993 године учествовањем у борбеним дејствима приликом извлачења камиона у месту Ш. рањен тако што је стао на нагазну мину и остао без ноге, да је лечен у К. и Рехабилитационом центру „Р.“ у Б., да је пред Првим Општинским судом у Б. водио парнични поступак ради накнаде штете услед повређивања 24.03.1993 године, да је правоснажном пресудом наведеног суда посл.бр. П 1571/98 од 29.12.1998 године одбијен његов захтев којим је тражио да му тужена на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове, за душевне болове због наружености и за претрпљени страх исплати износ од по 50.000,00 динара, на име умањења животне активности износ од 450.000,00 динара са законском затезном каматом од утужења до исплате, да је одбијена ревизија коју је тужилац изјавио против пресуде Окружног суда у Б., да је тужиоцу решењем органа управе Општине Г. од 03.04.2006. године признато право на накнаду за време незапослености као ратном војном инвалиду четврте групе од 80% инвалидитета, у висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици из претходног месеца почев од 01.04.2006 године, да је према налазу и мишљењу Лекарске комисије за преглед лица обухваћених Законом о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца од 26.12.2006. године проценат инвалидитета повећан са 80% на 90% услед погоршања здравственог стања, да је решењем исте управе од 22.01.2007 године тужиоцу признато и даље својство ратног војног инвалида треће групе са 90% инвалидитета са правом на личну инвалиднину у месечном износу од 55% од основа просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Р.С. из претходног месеца увећан за 80% почев од 01.02.2007 године за две године, до 31.01.2009. године.

Даље је у поступку утврђено, да су у рату на просторима бивше СФРЈ тужилац и његова супруга изгубили преко двадесет рођака, да су ти губици и тешко повређивање код њега оставили велике психичке последице због чега ноћу не може да спава, зноји се, не може да се уклопи у околину, нервозан је, експлозиван, да је тужилац почео да се због наведених сметњи обраћа лекару и лечи код неуропсихијатра од 2006. године, да је налазом неуропсихијатра Дома здравља у Г. од 20.12.2006. и 06.03.2007. и 06.04.2007. године утврђено да је

терапија у току, да је према извештају Специјалистичке поликлинике ВМА Београд од 21.05.2007 године наведено да се тужилац дужи временски период лечи од Ф 41.0 и Ф 32.0, да редовно узима терапију, да се сметње манифестују осећањем страха, повременим лупањем срца, недостатком ваздуха, да ноћу тешко заспи, да се буди, да има кошмарне снове.

На основу налаза вештака неуропсихијатра првостепени суд даље утврђује, да су прве психичке тегобе код тужиоца почеле пре рањавања у току боравка на ратишту у оквиру реакције на стрес и трауматске догађаје као посттрауматски стресни поремећај који је изузетне јачине и продуженог дејства, да се његови симптоми јављају од две недеље до пар месеци након почетка учешћа у оружаним акцијама у виду анксиозности, пада расположења, безвољности, тешкоће у комуникацији и обављању уобичајених животних активности, са понављањем сећања трауматског догађаја у дневном размишљању и сновима, да је наведени поремећај настао независно од телесног рањавања и да је у узрочно последичној вези са учешћем тужиоца у оружаним акцијама, да су наведене психичке сметње довеле до трајног умањења животне активности од 25% од чега је 20% умањење животне активности на основу душевног поремећаја и 5% на основу последица рањавања и применом одредбе чл. 218 ст. 2 Закона о служби у оружаним снагама чл. 173,чл. 174 и чл. 200 ЗОО делимично усваја захтев тужиоца.

Овај суд, међутим налази да је жалба тужене основана, да је захтев тужиоца ваљало одбити у целисти, јер је према одредби чл. 360 ЗОО застарелост престало његово право да захтева испуњење обавезе. Погрешно је првостепени суд одбио приговор застарелости тужене наводећи да је тужилац почео да се лечи код психијатра 2006 године, да му је крајем 2006 и почетком 2007 године од стране неуропсихијатра Дома Здравља у Г. дијагностификован ... и ..., да је тек онда сазнао за овај вид штете, као и да лечење тужиоца и даље траје.Тужиоцу је право на накнаду штете по одредби чл. 376 ст.2 ЗОО застарело без обзира што су последице за овај вид штете верификоване медицинском документацијом касније, јер је према налазу вештака утврђено су се симптоми посттрауматског стреса код тужиоца јавили од две недеље до пар месеци након почетка учешћа у оружаним акцијама, дакле свакако у току 1991 године, када је мобилисан.

Право на накнаду штете тужиоцу је застарело и применом привилегованог застарног рока из чл. 377 ЗОО ако се узме да је тужиоцу штета проузрокована од посттрауматског стреса у току 1991. године као последици извршеног кривичног дела оружане побуне из чл. 124 КЗ СРЈ за које је прописан рок застарелости кривичног гоњења од 15 година. Тужилац је тужбу суду поднео 08.06.2007 године, а како је застарелост кривичног гоњења за наведено кривично дело чијим извршењем је тужиоцу проузрокована штета наступила истеком 2006 године, следи да је према одредби чл. 360 ЗОО тужиоцу престало право да захтева испуњење обавезе. За застарелост потраживања накнаде штете проузроковане кривичним делом није од утицаја моменат сазнања за коначан обим штете, јер је реч о року застарелости чијим протеклом оштећени апсолутно губи право на потраживање накнаде штете.

Стога овај суд није разматрао остале жалбене наводе тужене, него је преиначио одлуку првостепеног суда и захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете одбио због застарелости.

Одлука о трошковима поступка је донета на основу одредебе чл. 161 ЗПП, имајући у виду да тужилац није успео у спору, а да тужена није ставила опредељен захтев за трошкове првостепеног као и жалбеног поступка.

Применом чл. 380 ст. 1 т. 5 ЗПП првостепена пресуда је преиначена.

Председник Већа,
Судија,

Јелица Бојанић Керкез с.р.
З.т.о.

**ОБЛИГАЦИОНИ ОДНОСИ
ЗАСТАРЕЛОСТ
ПОСЕБНИ РОКОВИ ЗАСТАРЕЛОСТИ**